

SVERIGE. KUNGL. MAJ:T
WACHTMEISTER, CARL AXEL

**Kongl. Maj:ts fastställdte Nådige Brand-
Ordning, för Wasa, Gamla Carleby,
Jacobstad, Ny Carleby, Christina och Kaskö
Städer i Wasa Län; Gifwen Stockholms Slott
den 4 December 1800.**

Wasa, tryckt af Georg Wilhelm Londicer, 1801
1801

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

Kongl. Maj:ts

fäststälde Nådige Brand - Ordning,
för Wasa, Gamla Carleby, Jacobsstad,
Ny Carleby, Christina och Kaskö Stä-
der i Wasa Län; Gifwen Stockholms
Slott den 4 December 1800.

Efter genomseende och granskning af det underdåniga för-
slag til Brand - Ordning för samtliga Städerne i Wasa
Län, som Kongl. Maj:ts Befallningshafwande derstädes,
sedan Städernes Magistrater och Äldste blifwit hörde, i un-
derdånighet upgifwit; Har Kongl. Maj:it samme Förslag,
med de ändringar och rättelser som deruti ansedts nödige,
i Nåder antagit, samt i anledning deraf godtsunnit at här-
om i Nåder förordna, som följer:

Art I.

Om Brand - och Rotmästare.

§. 1.

Hwarje Qwarter i Staden bör wara indelt i wissa och
nödige Rotar.

§. 2.

Uti hwarje Qwarter skall wara en Brandmästare, och
hwarje Rota i Qwarteret förses med sin Rotmästare, til
hvilka Syflor Magistraten utser skickelige och påttelige Bor-
gare, hvilka wid dessa Syflor komma at förblifwa ringast
Tre år, innan ombyte skjer, för at under de tider wid gjö-
romålen

romålen kunna wänjas, och blifwa påliteligare. Ofwer des-
se hålles i Magistraten ordentelig Rulla, deri förändringarne
anmärkas.

S. 3.

Under deras lydno komma wid förefallande tilfällen at
räknas alla i Staden wistande Timmer . och heimmawarans
de Sjömän, Arbets . och andre försvars . karlar, jämte For-
män och Åkare, hwilka af Magistraten å hwarje Brand . och
Rotmästerskap fördelas.

S. 4.

Brandmästaren bör tilse, at den Publique eller Stadens
Brand . Redskap, som efter särskild förteckning hör til hans
Brandmästerskap, alltid är i beredskap och godt förwar, samt
at Skorstens . sopningen, på de om Skorstens sotande i efter-
följande II. Art. 2. S. föreskrefne tider, ordenteligen förrät-
tas.

S. 5.

Brandmästaren bör äfwen förordna hwilka Gårdar i
Qwarteret, efter lägligheten, kunna sammanparas, til watten
bärande med säar, wid upkommande Wädeld och derå för-
teckning hålla.

S. 6.

Brandmästaren åligger jemwäl tilhålla Rotmästarne,
hwar i sin Rota, at hafwa upsigt, huru med elden i husen
umgås, och enär något förmärkes, som strider emot IV. Art.
af denne Brand . Ordning, böra Rotmästarne genast gifwa
det tillkänna, hwilket sedan af Brandmästaren anmäles til
Magistratens rättande, och böte Rotmästaren Åtta Skilling.
så ofta han försummar sin Brandmästares bud i desse fall.

S. 7.

§. 7.

Då Wädelö uppkommer, måste Brandmästaren och Rotmästaren utan minsta dröjsmål, med tillhjelp af sitt underhafwande Manskap frambringa Brand-redskapen till Wädelö, samt med all flit söka dämpa densamma och noga tilltaga, hwad derom i VIII. Art. vidare stadgas.

§. 8.

Wid Sexton Skill. Wite för dem hwardera, får hwarken Brand- eller Rotmästare resa ifrån Staden, innan de staldt för sig andre skickelige Män, som Synslan under deras frånvaro förrätta, samt de till en slikt resa erhållit Magistratens eller Borgmästarens bifall.

Art. II.

Om Skorstenars sotande.

§. 1.

De af Magistraten antagne och tillförordnade Sotares skyldighet blifwer, at ständigt wara försedde med nödige verktyg, så at Skorstenarne kunna tillförläteligen ränsas, samt at framför allt, utan minsta uppehåll, på föreskrefne tider föranstalta om sotningen.

§. 2.

På det Sotarne ej måga fela om tiden och stället, hwar-est de böra göra tjenst, warda alla Husägare och Hyresmän i Staden förbundne, at på efterföljande tider låta ränsa sine eldstäder, nämligen: En Sals och Kammare Spis, då der-

uti Wintertiderna dageligen eldas, en gång i hwarannan månad, så länge wintern påstår: En Kols Spis deremot ren-gjöres en gång i månaden hela året igenom: hos Bryggare eller Bagare samt andre hwilkas näring fordrar starkare eldning, Twänne gånger i månaden.

Fördröjer Husägare och Hyresman härmed öfwer desse terminer, och det hos honom brinner, böte Tre Riksdal. 16 Skillingar: Afwensom Sotarne, i fall årligt Contract med dem om sotandet är ingångit, blifwa ansvarige för sot-elden: Och plikte således dersöre, men ej Husägaren, som förut sagt är.

§. 3.

Fördröjer Sotare at upå redan föreskrefne tider sotandet förätta, eller är deruti på Husägarens kallelse försumlig, plikte första gången En Riksdaler: Andra gången dubbelt: Spörjes försummelse oftare, fördubblas böterna hwarje gång: Och skola böterna, enär den brottslige ej förmår plikta, förwandlas uti motsvarande fängelse wid watten och bröd, jemlikt 4. §. V. Cap. Straff Balken.

§. 4

Wid lika wite och straff, som i nästföregående §. utsatt är, åligger Sotarne ock, at, wid yppad Wädeld, sjelfsinante sig infinna.

§. 5.

Sotare skola tillställas en af Borgmästaren underskrefwen bok på alla i Staden belagne Gårdar, hwaruti Gårds-ägaren eller Hyresmannen sjelf anteknar dagen, när Sotarene sig infunnit och hwilka Eldstäder sotade blifwit; Men
ne.

5

nekas dem då at sota; gifwe det Magistraten tillkänna, och
pligte den tredskande En Riksdaler 32 Skillingar.

§. 6.

Fordrar Skorstens fäjare eller Sotare mer än hwad
hwarje Stads Magistrat, efter ort och omständigheter, i So-
tare lön utfätter, eller wägrar han sig at för sådan betal-
ning komma, pligte som i 3. §. af denne Artik. stadgas.
Hwad åter Accordet om sotandet angår, förblifwer det wid
hwad 2. §. i denne Art. stadgar.

§. 7.

I de Skorstens pipor, der det sig gjöra låter, bör Sota-
ren upgå, på det at farlige sprickor och bristfälligheter på
muren må kunna upträckas och Husägarna tillsägas, at om
sådanes botande, utan minsta tidens utdrägt, besörja.

Art. III.

Om Brand . Redskap.

§. I.

De förmögnare Husägare i Staden åltagga, at på egen
bekostnad tillskaffa och alltid widmagthålla en större och en
mindre Stege, så länge at man med dem på högre och
lägre hus i gården komma kan, en Så med stång, et Lå-
der Ambar, en Båtshake, två Yror, en Handspruta, hälst
af bleck, en Swabb och två Watten kastor: Men fattige
och mindre förmögne Gårdsägare skola til det minsta twara
försedde med en Stege, en Så med stång, et Trä Ambar,

fäst wid några sämnars Tåg, en Båtskake och en Yra: hwarförntan en hwar, som icke bor wid wattenet, bör tåraste tiden om sommaren hålla watten i en tunna eller kår i beredskap, samt de som hafwa Håstar biträda med wattenets förande.

S. 2.

Alla förberörde Brand. Redskap böra vara märkte med Ägarens namn och Husets nummer till undwikande af misstag. Bliwver deraf något under branden bortstulit, gånge dermed som i XLII. Cap. 2. §. Misgernings Balken stadgat är; Sker det dessemellan, ligge i Tweböte.

S. 3.

Stadens Spruta eller Sprutor, samt öfrige Brand. redskap, som böra bestå i fyra Båtskakar, fyra Yror, sex Läder ämbar, fyra Glas Lyktor och två swabbar samt nödige Brand. Segel, skola förwaras i dertill redan utfedde eller framdeles bliwande rum, nära wid Torget och Råd. stugan, samt Nyckelen ständigt hållas i förwar i det Rum Brandwackten under Rådstugan innehåfwer, på det de samma, wid förefallande behof, alltid måga vara nära till hands.

S. 4.

Stadens Spruta och besagde Brand. Redskap, skola på wissa dagar twänne gångor om året, hälst Höst och Wåhr, med biträde af Brandwackten och det Brandmästare i hwarje Qwarter anslagne Manskap, till torget frambringas, och derstädes, i närwaro af Borgmästaren eller någre af Råd. männerne, samt Brand. och Rotmästare, proberas och nogga besigtigas, hwad till deras botande och widmagthållande för.

fordras kan. Will någon sig härifrån undandraga, äger Magistraten at behörigen tillhålla den försummelige eller tredskande at sin skyldighet fullgjöra.

På lika sätt kunna äfwen de öfrige Sprut-ägare låta förfara med sine Sprutors och Brand-redskaps besigtigande och botande.

Sedan Brand-redskapen wid något olyckstillfälle blifwit brutad, må den icke obesigtigad insättas, innan anstalt om det bristfälligas skyndsamma botande blifwit fogad.

§. 5.

Till Stads Sprutans eller Sprutornes behöriga skötsel och bruk wid förefallande tillfällen, böra så många Sprutmästare utses, som nödige äro, och hwilka, wid Sprutans uttagande, insättande och handterande åligga at tillse, det med dem warfamt umgås: De skola ock wid eldswåda ofördröjeligen inställa sig och hålft föra Röret wid Branden, så som ock noqa tagtaga, at Sprutslangen wäl upbäres, och at tillräckelige Slanghållare äro för handen. Äro de härutt försummelige, plikte efter omständigheterna Två eller Fyra Riksdaler.

§. 6.

Äro flere Sprutor och Brand-redskap i Staden at tillgå, tillhörige Publique Werk eller Kyrkor, böra de alla til eldswådans dämpande genast aflåtas, under inscende af någon Person, som med dem har at skaffa, så framt icke faran är så nära til berörde Publique Hus, at de til deras eget bewarande nödwändigt tarfwas.

Der

Der de bliffwa nyttjade, låter den wid Eldswådan befal-
 lande dem strart besättas med nödigt Manskap til arbete,
 och en skickelig Karl som förer slangröret. Detta Manskap
 står då, liksom wid de öfrige Brand-anstalterne, under
 den befällandes lydna. Deremot böra ock Stadens Spru-
 tor biträda, enär Eldswådor kan träffa Publique Byggnader.

Art. IV.

Swad til förekommande af Eldswåda bör iakttagas.

§. I.

Alla Husägare i Staden åligger at warsamt umgås med
 elden, och noga tilse, huru den af andra i Gården handte-
 ras med warning til aktsamhet.

Förmärkes hos Husägaren eller hans Barn och Tjenste-
 folk samt närmaste Grannar någon wårdslöshet, sedan de
 warnade bliffwit, bör sådant wid behörig Domstol angifwas
 och med den brottslige enligt Lag och Författningar förfa-
 ras. Ser någon igenom fingren med sitt tjenstefolk och barn
 i thv mål, eller betrådes sjelf med wårdslöshet, såsom at
 gå med pårt-eld, bart ljus utan lyckta i Bod, Lada,
 Stall, Fåhus, Wedlider och Windar, eller i sådane Rum
 der Hampu, Lin, Blår och Bomull förwaras, eller ock
 derstädes röker tobak, fäster brinnande ljus eller pårta wid
 wågg eller annorstädes, gör stark eld i spisar och ugnar,
 i synnerhet då sträng storm är, försummar at elden jemt
 efterse, hwarigenom bränder kunna nedfalla på golfwet, el-
 ler, wid uptånd eld, lämnar små barn allena i rummet,
 med mera hwaraf elden lätteligen kan löskomna, böte
 Gårdsägaren eller Hyresman En Riksdaler 32 Skillingar
 och

och Tegohjonet pligte desutom för brott sitt, som ofwän för-
målt är, änskönt ingen skada sker. Wid samma bot ware
äfwen förbudt gå med kol och brandeld på eller öfwer ga-
ta och gränd.

§. 2.

Höflespån, Wed, Kål, Lin, Hampa och hwad eljest eld-
fångt wara kan, bör wäl förwaras, så at ingen med eld
dit komma må, samt Krut och Tjåra i affides Bodar hål-
las: Halm eller Hö bör icke läggas i öfwerwånings rum,
Stalls- och Fåhus- skullar, då de ej äro med dörrar til-
lyckte, och detta alt wid En Riksdaler 32 Skilling. wite.
Är någon dershöre warnad eller andra gången dermed beträ-
des, pligte dubbelt.

Wid Sexton Riksdaler 32 Skilling. böter förbjudes, at
hemma i Husen hafwa öfwer 3 skålpund Krut: Börande
de som hafwa Krut-försäljning, ställa sig Kongl. Förordnin-
gen af den 3. Julii 1730. til underdånig esterrättelse.

§. 3.

Alla Takweds Tak böra Husägarna sjelfwa ärligen låta
esterse, och barken, då den blifwit tår, wäl affopa: Huru
förhållas skall, då desse förruttna, eller tak läggas å nyo,
derom stadgas uti V. Art. 9 §. af Byggnads Ordningen.
Brådtaken skola, igenom Husägarnes försorg, lika noga
ärligen esterses, och om de, antingen hel och hållne, eller
til någon del, äro förruttnade, böra de förruttnade bråden
genast borttagas och nya i stället insättas: Äfwensom desse
Tak anstrykas med något tjenligt ämne, som emotstår röta
och hindrar antändning af gnistror.

§. 4.

På de tider om året, då merendels långsam hetta och tårka påstår, måste fördrag hafwas med starkt eldande, särdeles om blåswäder äfwen infaller, hwaröfwer Brand- och Rotmästare åligga inseende hafwa.

Smeder och Kruko - samt Kakelungsmakare, så länge de hafwa sina Smedjor och Ugnar nära til andra hus i Staden, ware förbudne at under det storm med tårka och hetta påstår, röra Blåsbälg til Smide, eller Bränning förrätta.

Art. V.

Om Brandsyn.

§. 1.

Efter förra wanligheten skall årligen i Maji Månad hållas Brandsyn af Brandmästare, hwar i sitt Qwarter eller Brandmästerkap, med biträde af sine Rotmästare och nödige Handtwerkare, såsom Kakelungsmakare, Murmästare och Timmermän, samt tilhjelp af erforderlige Handtlångare som af Magistraten tillsförordnas. Och åligger Synemännerna efterse, huruvida Husägaren iakttagit hwad i IV. Art. föreskrifwit är och om de bristfälligheter blifwit lagade och botade, som wid förra Synen äro anmärkte, såsom ock in loco med hwarannan öfwerlägga och pröfwa, antingen något felaktigt Tak med mera dylikt, hwaruti Eld sig lätteligen kan fåsta, riswas bör eller står at förbättras. Och skulle under samma Syn, hwarwid noga undersökas bör, om de påbudne Brandpersedlar finnas i husen, erfaras, at eldstäder och skorstenar äro bristfällige, eller taken gamle och murt.

märknade, hvilka i Instrumentet noga antecknas, så bör Gårdsägaren eller Hyresmannen wiff dag föreläggas, det samma at rätta eller förbättra. Försummas sådant inom den föreskrefne termin, böte den motwillige En Riksdaler 32 Skilling. ändock at ingen skada sker, och Brandmästaren med de flere hafwe magt at kullslå och nedriswa slike gamle och farlige skorsteuar och tak; Ester skada, ware den försummelige, enligt XXIV. Cap. 1. §. Byggninga Balken derfore ansvarig.

Er någon med Synnemännens åtgärd missnöjd, kan sådant inom den af Synnemännen til förbättringarnes verkställande förelagde tiden hos Magistraten til pröfwande anmålås.

§. 2.

Wård eller Hyresman må ej wågra Synnemännen inträda i Rummen sedan derom förut pålyst eller tillsagt är: Der det sker, hafwe de ändock magt at dem öfna, och pligte den tredskande efter omständigheterna: Er Husfolket icke tilstådes, och Rummen finnas tillstutne, bör sådant anmålås hos Magistraten som efter omständigheterna äger derom förordna.

Art. VI.

Om Wattutägt.

§. 1.

Alle i Staden befintelige Brunnar, böra wid eldswäddor til wattutagande wara upslätne, och skola derfore af sine ägare, wid En Riksdaler 32 Skilling. Wite, underhållas, samt, utom Magistratens wettskap icke tilstoppas: Ester

annorlunda, böra de på ägarens bekostnad, åter i stånd sättas.

§. 2.

Wäger någon wid dylike tillfällen, at låta taga watten utur sin Brunn, eller genom sin Gård föra eller bära watten, ware til Tre Riksdaler 16 Skilling. pligt förfallen: Och låte Borgmästaren icke desmindre taga Watten utur en sådan Brunn, enär så omtränger.

§. 3.

Wintertiden, då ej sällan händer, at Brunnarne i sträng köld uttärka, måste tillräckeligen wida Brandwakar ständigt på Stadens bekostnad hållas öpne å de til Städerna närmast belagne Wattudrag. Desse Wakar utmärkas på det sätt, at ej någon gående eller förande kan deruti blifwa olyckelig.

Art. VII.

Om Brand: eller Natt-Wakt, och dess skyldighet wid yppande Eldswäda.

§. 1.

Utom den wanliga Brandwatten får ingen som i Staden Hus eller Gård äger, sitt folk sommartiden undandra, at, enär så omtränger, och de bådade blifwa, i rättan tid sig inställa, wid bot Atta Skillingar hwar gång sådant försummas.

Wid lika Wite måga ej Qwinfolk eller Barn dertill utses, utan bör det wara fullwuxen Karl, då tillgång derpå finnes.

§. 2.

§. 2.

Brandwacken åligger under sitt fringgående at noga gifwa ått på Brandluçt, stark Rök eller tecken til Eld, hwarigenom Eldswåda kunde tina, eller om någon nattetid nyttjar Eld til Bakning eller Brygd; Märkes sådant, bör Brandwacken med foglighet tillsäga Husägaren at dermed försigtigt umgås; Will Husägaren sig ej rätta, åge Wacken magt at minska elden och sedan gifwa det Brandmästaren tillkänna, som sådant hos Magistraten til rättande anmäler.

§. 3.

Förmärkes någon Eldswåda, bör Wacken ropa och bulsa på port eller lucka så hårdt, at Gårdsfolket med wisshet wäckes: På lika sätt förfarer Wacken hos Grannarne, med underrättelse hwarest Elden är lös, samt sedan utan minsta uppehåll gifwer det Trumslagaren och Stads Fogden tillkänna, hwilka genast hafwa at, genom Trumslag och Klämtning, låta gjöra faran mera kunnig: Afvensom Brand- och Rote- samt Sprutmästarne böra af Brandwacken om faran strart underrättas, på det de, utan minsta uppehåll, måga med Sprutorne och Brand-redskapen samt sitt underhafwande Manskap wid Wädelden kunna sig infinna.

Försummar Brandwacken sin skyldighet härutinnan, pligte hwardera En Riksdaler 32 Stillingar.

§. 4.

Under Patroulleringen bör Brandwacken i alla Gathörn utropa Klockslagen, på sätt det föreskrifwes, til des at timman

man är försliden, då på lika sätt med den följande fortfares.

§. 5.

Utom de wanliga Kloek . ropen, håller Brandwackten sig tyst och stilla. Föröfwar Brandwackten under Syflan oljud och buller, eller ofredar någon utan anledning, ligge i Twåböte; Hwaremot Brandwackten, i fall den af någon skulle förolämpas, har at tryggas sig wid det hägn och skydd, som Lag i allmänhet för Wackter stadgar.

Art. VIII.

Om Eldswåda och hwad i allmänhet derwid är at iakttaga.

§. 1.

Wid upkommande Eldswåda bör Gårdsfolket genom anrop gifwa sådant de nästa Grannarne tillkänna, hwilka med sine lättare Brand . redskap genast böra sig infinna och undsätta det itända Huset, til dess, genom Klämtning och Trumslag, mera Folk och de allmänna Sprutorne och Brand . redskapen kunna ankomma; Hwarföre och Brand . måstaren i Qwarteret bör om Eldswådan underrättas; då det honom åligger at om Stads . Sprutans och den öfrige Stads Brand . redskapens skyndesamma fortskaffande til Elden på sätt i 3. §. af nästföregående Art. stadgat är, genast besörja. Skulle någon wara så obetänksam, at för det tillstötande folket icke wilja öppna porten, då må må den saklost upbrytas.

§. 2.

S. 2.

Efter gifne Tecken til löskommen Eld, skola icke allenast Stadens Inwånare med sine tillgängelige Hjon och nödige Redskap til Wattens bårande och Eldens släckande, wid En Riksdaler 32 Skilling. Wite sig insinna, utan ock de under hwarje Brandmästerkap til Handlangning anslagne, oförsummeligen, wid lika Wite, hos sine Brand- och Rotmästare samlas, at frambringa Brand- redskapen til Wädelden: Men Formån och Åkare samt andre som hafwa sina Håstar til hands, skola lika skyndesamt, och wid enahanda Wite, börja med Watten slåpande, och i fall nödigt blifwer, undanföra den nödstältes egendom.

S. 3.

På det hwar och en i Staden måtte få tidig kunskap i hwilket Qwarter Elden är lös och hwederbörande weta at sig der insinna, så bör, då Elden kommit lös i Första Qwarteret, Klämtas et slag i sender, och i Andra två, så at litet emellan hwar slag uppehålles, och i de öfrige Qwarteren på lika sätt, dock så många slag, som Qwarterns Nummern innehåller, hwarförutan så wäl Brandwackter som Trumslagare under Trumsläendet böra genom hårdt rop gifwa tillkänna både Qwarteret och Huset der Elden är lös. Är Elden mycket häftig, så bör, sedan föregående Tecken några gånger med Klämtningen blifwit gifne, Klämtningen ske mycket fort och ifrigt.

S. 4.

At Magistraten så fort möjligt är må kunna widtagga nödige mått til Eldens släckande, bör Borgmästaren i Staden
af

af den eller de som aldräförst faran eller Elden blifwa warse, wid En Riksdaler 32 Stilling. pligt, genast och utan uppehåll underrättas, då Borgmästaren lika skyndsamt låter gifwa sådant Konungens Befallningshafwande tillkänna, om han i Staden wistas: Och skola alla befallningarne til anstalterne wid Eldswådan tagas af honom, der han är närwarande; Men i annat fall af Borgmästaren, eller der han wore frånwarande, af den Äldsta Magistrats Person, utom hwilka en Rådman jemmäl bör wara tillstådes at hafwa inseende öfwer Wattungörslen och bärandet, at derwid ordenteligen tillgår.

§. 5.

Brand . och Notmästare böra hålla sitt Manskap och Brand . redskapen i den ordning, at de med färdighet kunna verkställa hwad dem anbefalt blifwer, samt med drift och eftertryck upmuntra och med alfwarsamhet tilhålla sine underhafwande at fullgjöra deras skyldigheter: Hwarwid Timmermän och Sjömän såsom mera wane, komma at sosselättas med sådant, som på tal och ställningar förefaller, och äger den Brandmästare, hwars district ligger närmast under wädret för Elden, genom dess tildelte Manskap och Redskap samt Wattungörslen af Folket i samma Brandmästerskap, sorgfälligt bewaka, at Elden genom brandkastning och gnistror icke får itända något, hwarigenom den kunde utwidgas, til hwilken ända Manskap, försedt med Watten och Rörill, bör ställas å tal och andra nödige ställen at sådant förelomma. Skulle Brandmästaren derwid behöfwa mer folk och redskap, må han sådant hos Borgmästaren tilldigt tillkänna gifwa.

§. 6.

§. 6.

Hvar och en, som wid Eldswåda är tillstådes, bör wid Tre Riksdaler 16 Skillingars Wite icke undandraga sig at, efter sin förmåga, på anwist sätt och ställe, bidra till Eldens släckande och bärgning af det som står i fara. Qwinfolk måga tillhållas at ösa och bära Watten, hwartil såsom ock gröfre arbete, de samre af Mankönet äfwen nyttjas: Men Handlande, Handwerkare och Borgare samt annat trovärdigt Folk sysselsättas wid flyttning och bärgning undan Elden til anwist ställe ofwan wädret, hwarest bewäpnade Poster af Stadens Infanteri komma at för tjufwar och wanartigt folk, bewara hwad som dittöres. De som ej med något äro sysselsatte, utan såsom blotta åskådare stå det arbetande och rörande folket i wägen, tillsågas at sig bortbegifwa, i fall de wilja undgå at af Wacken blifwa afwiste.

Ankommer Allmoge från närmaste Byar, Staden till undsättning, bör den af Krono Berjanten i Soken, Bya-Åldermannen eller någon Råmdeman, då desse hunnit tillstådes komma, til winnande af ordning och skick, anföras: Ställande sig under den Befallandes i Staden ordres, som då låter anwisa hwarest folket skola arbeta.

§. 7.

Försunnar Brand eller Notmästare at infuna sig wid Branden med Redskapen så fort det sig gjöra låter, böte En Riksdaler 32 Skillingar; blifwa de aldeles ute förfallolöst, ligge i Twåböte, och förordne Borgmästaren andre strart i deras ställe, som Brand-redskapen framkaffar och dem nyttjar.

E

§. 8.

Till nödig handräkning insinna sig äfwen wid Branden, ej mindre Stads-Fiscalen och Stads-Fogden, än Rådhus-Wackmästaren och samtellige Stads-Tjenare, at brukas af den Befallande i bud och ärender. Blifwa de ute, böte Fiscal En Riksdaler och de öfrige En Riksdaler hwardera. Kommer någon för sent, ware bot hälften mindre. I händelse af deras utewaro, antages andre skickelige Personer i deras ställe.

§. 9.

På det de, som wid Eldswåda hafwa at befalla, samt til beskickningar brukas, måga från andra skickas, komma wederbörande Magistrats Personer, Brand-Rot- och Sprutmästare samt Stadens förenämnde Betjening, at wid slike tillfällen bära på sin klädnad sådane tecken, som Magistraten dertill särskildt förordnar.

§. 10.

Alla som til Eldswåda kommit och derwid hafwa at skaffa, skola, utan gensägelse, fullgjöra hwad dem anbefalles och på deras åtgärd ankommer. At någon ohörsam, wårdslös eller försummelig, hwardöfwer Fiscal och Stads-Fogde bör hafwa noga inseende, böte En Riksdaler, eller mera, efter omständigheterna. Och på det Arbetet, genom den oludiges tredsko och upstudsighet, icke måtte affstadna, äger den, som wid Eldswådan förer Befålet, at genast på stället låta med skäligen förmå det til wisse gjöromål anwiste Manskapet, til sin skyldighets fullgjörande, utan at någon dersöre befrias från den pligt, hwartil han i omrörde

de

de måtto gjordt sig förfallen. Finnes försummelse hos Brand- eller Notmästare, Fiscal och Stads-Fogde, böte dubbelt.

Den som först anländer med Watten, njute af Stads-Cassan i belöning, för första Lunnan eller Kar, En Riks-daler; den dernäst ankommer, hälften mindre.

§. 11.

Etwar Eldswåda nattetid då mörkt är, måste alla som bo wid näst omkringliggande Gator, uthånga Lycktor för sine Hus, eller ställa Ljus i fensterne, til deras tjenst, som der hafwa at färdas och syfla: Men all annan Eld utsläcket genast, jemte det Spjell och andre Luster til Wåningar och Uthus hållas tillstutne, äfvensom Brandstegar emot taken böra uprefas.

§. 12.

Står Tråhus, Plank eller annan Byggnad tätt intill det brinnande, och kan ej med Brandsegel eller annorlunda räddas, warde genast nedtaget och det oantände Werket undanstaffat, at Eldens utwidgande må förekommas.

§. 13.

Slagsmål, Ofsud och annat Owäsende wid Wädel, ware förbudt wid dubbla böter, emot det som Allmänna Lagen stadgar.

Swad efter öfwerståndens Wädeld iakttagas bör.

§. 1.

Nu är Eld så dämpad, at ej alle som derwid biträdt nödige äro, förordne då den befallande wisse Personer, som hålla Wakt, at Eld å nyo ej må lös komma. Brandmästarne skola alt derföre tilse, at tilräckeligt Watten och nödig Brand-redskap i all händelse är til hands.

§. 2.

Ingen må således gå ifrån Branden och det Arbete, hwarwid han tillsatt är, eller hemficka dess Häst och Wattu-redskap, förr, än dertil af Borgmästaren lof gifwes.

Gjör det något böte En Riksdaler.

Bryter Brand- och Rotmästare, Fiscal eller Stads-Fogde häremot, liage i Swaböte: Men innan de församlade skiljas åt, skola alla fistämmande som wid Branden hafwa tillsyn, gjöra sig noga underrättade samt upteckna huruwida någon, antingen aldeles uteblifwit, eller i otid bortgått, hwilket, så som ock, om någon varit försummelig eller ohörsam, dem åligger, å första Rättegångs-dag derefter, hos Magistraten angifwa.

Ej måga de, wid Tre Riksdaler 16 Stillingars bot, se genom fingren med någon härutinnan. På lika sätt bör äfwen af dem til Magistratens hugkomst anmålås, om någon med utmärkt flit och oförtrutenhet bidragit til Eldens släckande, eller derunder til lif, hälsa eller lem blifwit skadad,
på

på det en sådan olyckelig eller dess arfwingar må, efter sakens beskaffenhet, med tilbörlig hjelp hugnas.

§. 3.

Efter öfwerståndens Wädeld, bör Brand-redskapen åter hopkamlas, och, sedan besigtning deröfwer föregådt, genom Brand-Rot- och Sprutmästarnes försorg, med tilhjelp af deras Handtlångnings Manskap och Stads-Wakter, till sina ställen återföras och i ordning uti förwar sättas.

Beträdes någon hafwa undandöligt eller borttagit Brand-redskap, betale wärdet och pligte desutom efter Lag.

§. 4.

Huru Elden kommit lös och om det händt af wällande eller rätt wäda, derom skal genast i wederbörligt Foro på det nogaste undersökas, och den brottslige till behörig pligt befordras.

§. 5.

Alla de Böter, hwartil wederbörande, efter denna Brand-Ordning blifwa fälde, komma at tilfalla Brand-Cassan, derest den pligtfälde förmår dem utgjöra: I annat fall förhållas dermed på sätt förut i 3. §. II. Art. omrördt är.

§. 6.

Uti förvaltningen af Brandwackts-Medlen och alt hwad till Brand-Cassan inslyter, uti de Städer, der egen Brands-Cassa finnes inrättad, för hwilken serfskildt redo och räkning

af Stads - Casseuren hålles, äga alla som i Staden Hus och Gårdar hafwa, samt Brandwackts - afgift erlägga, at deltaga, genom wid Allmän Sammankomst utsedde Ombud, til antalet så många, som wid första Sammankomsten fastskälles, hwilka årligen wäljas och ombytas, så framt de icke til et annat år eller än längre erhålla sine Principalers widare förtroende. Desse böra med lika rättigheter som Stadens Äldsta, i afseende på Stadens enskilda Medel, utöfwa, gemensamt med Magistraten årligen öfwerse räkningarne öfwer Brandwackts - Cassan, som bör wara afskild ifrån andra Medel, des inkomst och utgift, samt widtaga alla de nödige mått och steg som til Cassans säkerhet och förkofran, Medlens disposition samt Brand - anstalternes förbättrande, tillötning och widmagthållande, efter tid och omständigheter, samt Stadens tillagande i Gårdar och Fölmängd, pröfwas oungångeliga, hwaröfwer, likasom i andra Politie - mål, ordentligt Protocoll föras. Yppas skiljaktighet dem emellan, utronas de flestas tanka genom omröstning, hwilken då blifwer gällande, och i händelse af lika röster på bägge sidor, skiljer Magistraten dem emellan.

Öfwer dessa beslut, såsom ock alt annat, hwad med Brandwackts - Inrättningen och Brand - Ordningen i en eller annan måtto har någon gemenskap och af Magistraten först afgjores, anföres af den intsnöide inom wanlig tid i Politie - och Oeconomie - Mål, Besvär hos Konungens Befallningshafwande i Länet, derifrån sådane Mål sedan måga dragas til Kongl. Maj:ts Nådiga skärskådande, äfwen inom den tid för Politie - Ärender är utsatt. Hwad således i ofwananförde måtto stadgat blifwit, åligger en hwar at ställa sig til obrottellig efterlesnad; Äfwen som Stadens Innewanare hwar för sig böra tillkännagifwa, då något här.

härenot brötes. Skilket allt till vederbörandes underdåniga
 esterrättelse länder. Datum ut supra.

(L. S.)

Under Hans Kongl. Maj:ts
 Vår Allernådigste Konungs och Herres fränvaro,
 Dess tillförordnade Regering,
 CARL A. WACHTMEISTER.
 Sw. R. Droket.

M. F. BRAHE.

A. F. KURCK.

AXEL FERSEN.

MAURITS KLINGSPOR.
 R. M. tjenstg. Gen. Adj. för Armeen.

S. af UGGLAS.

F. v. EHRENHEIM.

C. G. Kökeritz:

Kongl. Maj:ts faststälde Brand-Ordning för Wasa, Gamla Car-
 leby, Jacobsstad, Ny Carleby, Christina och Kaskö Städer.

(L. 2.)

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page, including the name "CARL A. WACHSMUTH".

Wafa, trycft of Georg Wilhelm Loidicer, 1801.

www.books2ebooks.eu